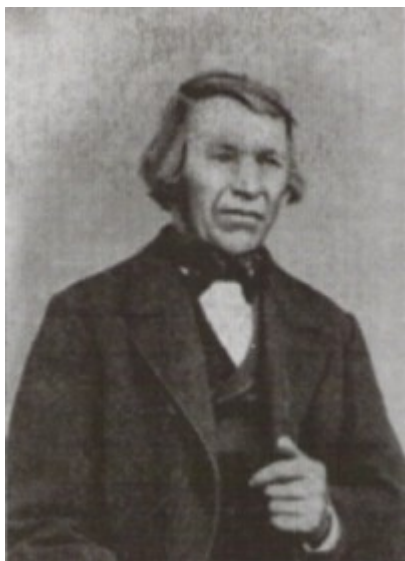


## Halvor Sondresen.



*Halvor Sondresen (1801 – 1883).*

Bilde: Hafrsfjord Forlag

Fra ”TRÆK AV HETLANDS HISTORIE”

Utgitt av Hetland Herredstyre 1914:

”Ordfører HALVOR SONDRESEN, 1842-1846, født i Tinn i Telemarken 1801. Hans foreldre flyttet i 1812 til Høiland, hvor de overtok forpaktningen av prestegaarden. Da Halvor var blitt konfirmert - 15 aar gl. - fikk han plads på butikken hos kjøbmand Pettersen i Stavanger. Her forblev han i 9 aar og var i besiddelse av sin chefs fulde tillid.

”24 aar gl. giftet han sig med Elen Johnsen, med hvem han fikk gaarden Dusevik. Han drev sin gaard til at bli et mønsterbruk. Dessuten deltok han i 50 aar hver vinter i vaarsildsaltning som bestyrer av Rosenkildes salterier i Skudesnes og Espevær. Han var anset som en gudfrygtig og retskaffen mand, til hvem alle så opp. Han var med i det møte som besluttet opprettet missionssekskap og missionskole. Forrøvrigt var han ret meget benyttet i kommunen som forlikelseskommisær, ligningsmand, takstmand m.v.

Ifølge herredstyreprotokoll

”sat Halvor Sondresen paa aarets sidste møte, 22. november 1846, for sidste gang paa Hetlands ordførerstol. Han nøt den skjæbne at bli vraget ved valget. Han hadde mange imot sig, fordi de syntes han gik forsent til verks i skilsmissspørsmålet. Naar han søkte dra saken ut, saa var det saa visst ikke fordi han var sendræktig, men fordi han var klok, vør og seig. Men derimot manglet han vistnok for en del den elastisitet, som kræves for at nyte et langt og selvsikkert liv i bygdens forreste række.”

Skilsmissspørsmålet gjaldt ”adskillelse av Stavanger Bye og Frue Sogn med hensyn til fælles Eie og Brug af Kirke og Kirkegaard”. Kirken var Stavanger Kirke; den var felles for Stavanger

og Hetland. (Randaberg var del av Hetland, men hadde egen kirke helt fra 1316. I 1845 fikk de ny, den som i dag er i Randaberg sentrum.) Etter at byens formannskap først hadde satt utløsningssummen for Frue til 4.000 Spd., takserte Stavanger kommunestyre litt senere kirken, kirkegården "samt øvrige Herligheder, til en Sum av 10.000 Spd., hvoraf Frue Sogns andel skjønnes at være 3.500 Spd." Sognestyret fant "etter nøye overveielse

"at Frue Sogn vil være bedst tjent med at udløse Byens Andel af Kirken med tilliggende Herligheder, og besluttet at gi byen et bud på 7.000 Spd. for dens Andel i Kirken m.v." Domen Hetlands-kjerka ! ? Det var vel helst et politisk spill. Byen var ikke så enkel å ha med å gjøre for herredet som omkranset den. Stavanger utvidet seg , og tok gjerne for seg av Hetlands områder, men var ikke like villig til å overta forpliktelser, f.eks. fattigomsorgen for folk som ved utvidelse ble boende innenfor byens grenser.

"Endel røster lot sig også høre i retning av at Frue Sogn inddrages "under byen som landsogn, og Randeberg 'overtog' Dusevik, Fennestad og endel av Tasta efter en linje trukken fra neset østenfor "Dusevik, følgende høiden til Tasta-Lunden. Og at Randeberg 'forenet' sig med Malde sogn. Til dette parti syntes sognepresten at "høre. Veien til Randeberg var baade kroket, bakket og lang - "over Leikvoll, Haaland, Goa, - og naar dertil kom at den var "tildels ufremkommelig med hjulredskaper, saa presten kom ofte "tilhest paa sine reiser til annekset, saa kan det jo ikke undres om "han gav avkald på det brysomme anneks."

"I Frue var man ikke videre lysten paa en nærmere forbindelse "med byen, og i Randaberg hadde man endda mindre lyst aa gaa "over til eller op i Malde. Frue og Randeberg syntes naturlig at "høre sammen. De hadde samme synsmaater, samme interesser. "Slegtskap var ogsaa fostret gjennem slegtled, og derfor så de til "hinanden - venner og vel forlikte som de var - som to brødre "der ikke kunde eller vilde skilles.

"5. April 1845 hadde sognene et av sine store møter med prestekaldets deling på sit program. Kommunestyret tok ikke offensiven, men tvert imot søkte at trænere saken. Det gjaldt at bruke "både sanser og tanker for ikke at blive overfuset. Den endelige avgjørelse skulde nu overveies, for her gjaldt ikke bare øieblikets, "men generasjoners ve og vel.

"Til dette har ordføreren betjent sig av sekretær - efter skriften at "dømme regnskapsfører og skoleholder S. T. Oftedal. Mens ordføreren selv har dikteret. Av periodens formannskap sees bare "ordføreren at være skrivekyndig. Fire medlemmer har betjent sig "av 'hip'. Derimod formanden skriver selv sit navn, men i stor "skrøpeligheit."

Skilsmisssaken var tatt opp for alvor i 1844. Men det var vanskelig å komme til enighet; i Hetland mente man at byen 'melte sin egen kake', og i byen at motparten fremsatte for høye utløsnings-

krav og drev uthalingstaktikk. Først i 1854 ble Frue Kirke - Hetlandskirken - ”til Guds ære indviet”. ”Den store pene trækirke reistes som et symbol paa Hetlands fulde likestillethet blandt herrederne i Stavanger amt. Taarnspiret saaes langt utover det sogn som i lange aar hadde stridt saa tung en kamp for egen kirke.”

Hetlandskirken er ikke lenger ’vår’. Etter innlemmelse i byen er ’bygdene’ rundt blitt bydeler med egne kirker. Tasta ikke mindre enn to. Frue-navnet er dermed ute av vår bruk, og ikke minst for fremtidige historielagsmedlemmer kan kanskje den antatte opprinnelsen være av interesse:

” ’Vaar Frue’ og ’Ranneberg’ var fra ældgammelt annekssogne ”til Stavanger prestegjeld. Randeberg med egen kirke. Frue menig- ”het har formentlig sognet til den ved siden av Domkirken i gamle ”dage liggende ’St. Mæriæ’ (dss. Jomfru Maria) eller ’Vor Frue ”Kirke’, som gik over til ’raadstue med fængsel’ for Stavanger. ”Den er siden revet ned.”

Ikke alt man hadde å ta seg av, er like oppbyggelig. Fra 1847 til 1851 hadde lensmannen besørget vakthold av arrestanter i lensmannsarresten ”for 72 s. pr. vagt-hold”. Fra 1. juli skal ’Almuen’ igjen ”gjøre vagt-hold, da lensmanden for den betaling ikke så sig istand at forlænge tiden.”

”Den almindelige vagt bestod av 2 mænd, og det var saavisst ikke ”altid saa liketil at ’sidde Vagt’. Arrestanten blev lukket ind i en ”almindelig stue, hvor han gik løs blandt de vagthavende. Disse ”var ofte rædde. Og utover natten gjerne søvnige, saa arrestanten ”løp sin vei. Særlig var en rokkedreier fra Tastasjøen en baade ”brutal og hyppig gjest. Naar det saa var flere arrestanter, og disse ”med brændevinsflasken paa bordet begynte at spille kort, var det ”ofte alt andet end morsomt at ’sidde Vagt’. Arrestantenes ”slegtninger kom ogsaa ofte på besøk, medhavende ’brændevin og ”andet godt’, og det endte tildels med regulære slagsmaal, ’saa ”ruter føk, og bord og bænke stod paa ende’. Løp saa fangen sin ”vei, saa endte historien med bot eller straf for vakterne.”

Halvor Sondresen var aktiv i kommunens styre og stell i flere år etter ordførerperioden, og er omtalt som ”den kloke tidligere ord- fører Sondresen” o.l. I 1864, 63 år gammel, ”forlater han nu for alltid pladsen som kommunemand, og i hans sted valgtes den unge og senere saa kjendte kommunemand Olaus Eskeland”, ( - ogsaa han fra Tasta).

Halvor Sondresens foreldre var Sondre Knutsen Traaen (f. 1762) og Mari Persdotter Nestegaard, begge fra Tinn. Halvor døde 3. juni 1883, av astma. Han ble altså 82 år gammel. Elen døde i 1875. Sondresen-navnet ble ikke ført videre, kun i kirkebøker på noen i 3. og 4. ledd. Halvors sønn, Johan, hadde Halvorsen som etternavn. Enkelte etterkommere i 2. og 3. ledd har fått navnet Sondresen i

dåpen, men ikke brukt eller gitt det videre. Hverken Halvor eller Sondre er heller brukt som fornavn, såvidt vites.

\* \* \*

## HALVOR OG ELENS ETTERKOMMERE

(( Nummerorden:

- a) Halvor og Elen er gitt nummerserie 0.1 og 0.2.
- b) Deres barn er gitt nummerserie 1.1 til 1.5. Ektefeller har 2 som siffer.
- c) Barnebarn er gitt 2 for annet ledd. 2. siffer er fra 1 til 5, alt etter hvilket barn de er av, 3. siffer etter hvilket barn de er av i annet ledd. 4. siffer er nummerering fortløpende.
- d) Oldebarn er gitt 3 for tredje ledd (tremønning). 2. siffer forteller hvem som er besteforeldre (1-5), 3. siffer hvilket barnebarn til Halvor og Elen de er av, og 4. siffer er nummerering fortløpende
- e) Tippetdebarn er gitt 4 for fjerde ledd (firmønning), 2 = oldeforeldre (1-5) , 3 = besteforeldre, 4 = mor eller far. 5. siffer er nummerering fortløpende.

Eksempel: Torger Kommedal har nr. 4.2.2.1.1. 4-tallet er fordi han er fjerde ledd, 2 fordi hans oldemor er Halvor og Elen's barn nr. 2 (Maria), 2 fordi hans mor-mor er Marias barn nr. 2 (Nanni), 1 fordi hans mor er Nannis første barn (Ane) og 1 fordi han er Anes første barn. ))

Halvor, 0,1, og Elen, 0,2, hadde fem barn - en sønn og fire døtre:

- 1.1 Johan, født 1833
- 1.2 Maria, født 1840
- 1.3 Severine, født 1842
- 1.4 Helene, født 1845 (også angitt 1847 og 1850)
- 1.5 Hanna Emilie, født 1852

1.1 Johan var sjømann og senere jekteskipper, før han overtok hjemmegården. Han giftet seg 21.4. 1868 med 1.12 Kristine Marie Eriksdatter (født 1843) fra Tasta. (Foreldre Erik Christiansen og Berthe Hellene Sivertsdatter.) Deres gård hadde matrikelnr. 43. Johan og Kristine Marie fikk 3 barn:

- 2.1.1 Hanna Emilie i 1869
- 2.1.2 Bertha i 1871
- 2.1.3 Erik i 1875.

Erik overtok gården. Han giftet seg med 2.1.32 Serina Govertsdatter (far Govert Larsen Høie). Hun kom fra gård på Høye, G.nr. 1/ Br.nr. 29 (nå Randabergv. 266/268). Den er fortsatt i slekten (4.1.3.8.3 Jostein). Bertha giftet seg med 2.1.22 Knut Pedersen Høie. Hanna Emilie (hun brukte bare Emilie, ble også kalt Milla) giftet seg med 2.1.12 Hans Andersen. Han kom til

Rogaland fra Kongsvinger-traktene som veislusk (i de tider var det en yrkesbetegnelse), og han ble værende i Veivesenet til han gikk av med pensjon, i 1931.

2.1.1 Emilie og 2.1.12 Hans Andersen giftet seg 22.12. 1888 og fikk 12 barn:

3.1.1.1 Hans Emil (1889 – 1922)

3.1.1.2 Johanne Kristine (1891 – 1912)

3.1.1.3 Martha Agate (1892 – 1951) (gift Lyngdal)

3.1.1.4 Eli Helmine (1894 – 1951) (g. Aanestad)

3.1.1.5 Anders Leif (1897 – 1963)

3.1.1.6 Kristine Marie (1898 – 1935) (g. Randeberg)

3.1.1.7 Astrid (1901 – 1967) (g. Thorbjørnsen)\*

3.1.1.8 Edith Henriette (1903 – 1998) (g. Lerang)\*\*

3.1.1.9 Lina (1905 – 1906)\*\*\*

3.1.1.10 Johan (1907 – 1976)

3.1.1.11 Arne (1910 – 2005)

3.1.1.12 Sverre (1913 – 1913)

Mor oppført med navnene \*) Emilie Sondresen, \*\*) Hanna Emilie Sondresen, \*\*\*) Emilie Johansen.)

Familien hadde gård på Leikvoll – G.nr. 63/Br.nr. 3 - der de bodde. De hadde også en gård i Dusavik – G.nr. 29/Br.nr. 20. Den var det meningen at eldstesønnen, 3.1.1.1 Hans Emil, skulle ha, og han drev den også en tid med søsteren 3.1.1.8 Edith som husholderske. Gården på Leikvoll var tiltenkt sønnen 3.1.1.5 Anders. Men det var ikke bonde i noen av dem, det var sjøen som trakk. Med mann og far i full jobb og mye på reiser rundt i fylket ble det umulig å drive gårdsbruk. Gårdene ble derfor solgt - (den på Leikvoll til Erik og Kristofa Kommedal /nå er Hanasands grønnsakpakkeri der, med adresse Leikvollbakken 1. Den i Dusavik ble overtatt av 3.1.3.3 Georg Halvorsen. Våningshuset er igjen, og har adresse Ulakroken 5) - Småbruk på Høye (G.nr. 30 /Br.nr. 16 - nå Randabergveien 263) ble kjøpt, i 1915. Der ble 2.1.1 Emilie og 2.1.12 Hans boende resten av livet; fra sist på 1930-tallet sammen med sønnen 3.1.1.10 Johan og hans familie. Bruket er fortsatt i familiens eie (5.1.1.10.1.2 Johan).

2.1.2 Bertha og 2.1.22 Knut Pedersen Høie giftet seg 30.11.1893. De fikk 5 sønner:

3.1.2.1 Peder (f. 1894)

3.1.2.2 Johan (f. 1896)

3.1.2.3 Kristian (f. 1898)

3.1.2.4 Konrad (f. 1904)

3.1.2.5 Karl (f. 1906)

I 1903 kjøpte de gård på Håland i Randaberg, G.nr. 62/Br.nr. 5-25 Der ble familien boende. I 1922 ble 600 kvm, Br. nr. 25, utskilt til sønnen 3.1.2.2 Johan.

2.1.3 Erik og 2.1.32 Serina giftet seg 19.1.1898 og fikk 8 barn:

3.1.3.1 Johan

- 3.1.3.2 Rakel (f. 1899, g. Helgesen / Erik J. Sondresen oppgitt som far)
- 3.1.3.3 Georg (f. 1902)
- 3.1.3.4 Konrad (f. 17.12.1903 / Erik Sondresen og Serine Goverts-  
dtr. oppgitt som foreldre)
- 3.1.3.5 Kristina (f. 1905)
- 3.1.3.6 Sigrid (f. 1908)
- 3.1.3.7 Margit
- 3.1.3.8 Einar (f. 1918)

Den yngste ble døpt Eriksen. Alle de andre brukte navnet Halvorsen. Da bare 3.1.3.8 Einar har etterkommere, gikk Halvorsen-navnet ut av slekten.

- 1.2 Maria giftet seg 29.12.1863 med jekteier 1.22 Einar Iversen, født 1838. De hadde barna
  - 2.2.1 Halfdan (f. 1871)
  - 2.2.2 Ellen Marie (Nanni) (f. 1873)
  - 2.2.3 Charlotte Karoline ('Karoline i Myrå') (f. 1879)
  - 2.2.4 Iver (f. 1887??)

- 2.2.2 Ellen Marie giftet seg 8.2.1894 med 2.2.22 Abel Torgersen. De hadde barna
  - 3.2.2.1 Ane Malene (f. 1894, gift Kommedal)
  - 3.2.2.2 Marie Edvarda (f. 1896)
  - 3.2.2.3 Teodora (f. 1899)
  - 3.2.2.4 Abeline Elida (f. 1904)

- 2.2.3 Karoline giftet seg 18.12.1891 med fisker 2.2.32 Laurits Pedersen Dusevig (f. 1880). De hadde barna:
  - 3.2.3.1 Peder (f. 1902)
  - 3.2.3.2 Marie Elida (f. 1904, gift Husebø)
  - 3.2.3.3 Marta Helene (f. 1906, g. Thorsen)
  - 3.2.3.4 Einar (f. 1909)
  - 3.2.3.5 Laurits K. (f. 1911)
  - 3.2.3.6 Almond (f. 1915)

### 1.3 Severine finner vi ikke i noen folketellinger

- 1.4 Helene giftet seg 29.12 1867 med matros 1.42 John Svein-  
ungsen Høie (f. 1839). Hans foreldre var Sveinung Johnsen (Høie),  
født 1811 i Seljord, og Ingborg Rasmusdtr., født 2.4. 1820 i  
Stavanger. Barn:
  - 2.4.1 Ingeborg Marie (f. 1869)
  - 2.4.2 Elen Helmine (f. 1876)
  - 2.4.3 Halvor (Sondresen Høie, f. 1878)
  - 2.4.4. Svend (f. 1881
  - ) 2.4.5 Josefine Helene (f. 1887)

- 2.4.3 Halvor giftet seg (som Halvor Johnsen Høie) 25.5. 1910 med  
2.4.32 Karoline Regine Jåsund (f. 1872) fra Sola. De fikk 1 sønn:
  - 3.4.3.1 Henry.

1.5 Hanna Emilie giftet seg 16.3. 1876 med matros 1.52 Svend Jacobsen (f. 1848) fra Hebnes. Finner ikke etterkommere.

\* \* \*

TIPPOLDEBARN oppvokst på Tasta eller 'omegn' (Grødem/  
/Håland/Stavanger):

4.1.1.1.1 Edith (f. 1915, gift Osnes) / 4.1.1.1.2 Bertha (f. 1916, g.  
Jacobsen) / 4.1.1.1.3 Hans Magne (f. 1918)

4.1.1.5.1 Emilie (f.1927, g. Vegstein) / 4.1.1.5.2 Karin (f.1930, g.  
Braaten) / 4.1.1.5.3 Anders Magne (f. 1940) / 4.1.1.5.4 Hans  
Herman (f. 1942) / 4.1.1.5.5 Ivar (f. 1950)

4.1.1.8.1 Signy (f. 1934, g. Gustavsen) / 4.1.1.8.2 Eli (f. 1936, g.  
Wister) / 4.1.1.8.3 Reidar (f. 1940) / 4.1.1.8.4 Helga (f. 1944, g.  
Nes)

4.1.1.10.1 Åsta (f. 1931, g. Vistnes)

4.1.1.11.1 Hans (f. 1933) / 4.1.1.11.2 Sverre (f. 1936) / 4.1.1.11.3  
Aslaug (f. 1945, g. Alfsen) / 4.1.1.11.4 Harald (f. 1946)

4.1.2.3.1 Bertha (f. 1924, g. Syvertsen) / 4.1.2.3.2 Edvard (f. 1924)  
/ 4.1.2.3.3 Kari (f. 1926, g. Haukalid) / 4.1.2.3.4 Kirsten (f. 1928,  
g. Gudmundsen) / 4.1.2.3.5 Else Kristine (f. 1929, g. Knutsen)

4.1.3.8.1 Egil (f. 1942) / 4.1.3.8.2 Jostein (f. 1947) / 4.1.3.8.3  
Ingeborg (f. 1960, g. Todnem)

4.2.2.1.1 Torger E. (f. 1913) / 4.2.2.1.2. Edith (f. 1916, gift Ree) /  
4.2.2.1.3 Dorrit (f. 1922, g. Stahl)

4.2.3.1.1 Per Kjell (f.1946)

4.2.3.2.1 Minni (f. 1931, g. Stausland) / 4.2.3.2.2 / Nicolai  
(f. 1941)

4.2.3.3.1 Trygve (f. 1940)

4.2.3.5.1 Kåre (f. 1934) / 4.2.3.5.2 Tordis (f. 1938, g. Haga) /  
4.2.3.5.3 Ivar (f. 1945) / 4.2.3.5.4 Liv Margrethe (1948, g. Even-  
sen)

4.2.3.6.1 Aslaug (f. 1950, g. Meland)

\*

Tasta, april 2007.

Karin Braaten (4.1.1.5.2) og Ivar Andersen (4.1.1.5.5)

Informanter: Arne Andersen / Trond Andersen / Jostein Eriksen /  
Laurits Finnestad / Ingeborg Grødem / Edvard Høie/ Margith Randeberg

Høie / Kate Elin Norland / Kåre Pedersen / Liv (Finnestad) Skjæveland

Kilder: Folketellinger 1865, 1875, 1891, 1900

Kirkebøker for Frue (Hetland)

Bygdabøker (Vinger, Randaberg, Tysvær m.fl.)

**Magnus Takle**